

Ny rapport: De svagteste svigtes, når døden er nær

De allermest udsatte har ikke samme adgang til behandling og pleje som andre, når de er ramt af livstruende sygdom, konkluderer en ny rapport der har fulgt seks socialt udsatte

Britta Søndergaard
soendergaard@k.dk

Charlotte kommer til foreningen Arbejde Adlers aflastningstilbud på grund af et knoglebrud. Hun har en kronisk nyrelidelse, er i dialyse fire gange om ugen og lider af dårligt hjerte, diabetes og flere andre kroniske sygdomme.

Ved ankomsten har hun et smertende sår på overkroppen, men både hjemmeplejen og flere hospitaler afslår at behandle det. Først senere lykkes det at skaffe sårpleje via Rigshospitalet. Nog-

le måneder efter dør hun. Anders er en enlig mand med voksne børn, der lider af voldsom KOL. Han udskrives fra hospitalet til aflastningstilbuddet uden den ilt, han fik på sygehuset. Han dør voldsomt og pludseligt efter ankomsten.

Ambulancepersonalet nægter at tage afdøde med sig, og først efter to døgn lykkedes det de pårørende at finde en bedemand, der ville sørge for den opgave.

Anders og Charlotte, der optræder anonymt og i virkeligheden har et andet navn, er to af de seks personer, som den sociale forening Arbejde Adler har fulgt i forbindelse med deres ophold på foreningens aflastningstilbud på Nørrebro i København i løbet af 2023.

Eksemplerne indgår i en ny rapport, der konkluderer, at samfundets allerdlørligst stillede alt for ofte ikke får de samme tilbud om behandling, pleje og omsorg i den sidste fase af livet som andre, fordi sundhedssystemet og kommunerne ikke opfanger deres behov.

Rapporten fremlægges på mandag den 18. marts på en konference i Køben-

havn om en værdig afslutning på livet for socialt udsatte.

"Fra vores arbejde med aflastning for syge socialt udsatte mennesker gennem 15 år oplever vi, at det stigende pres på sundhedssystemet øger behovet for særlige indsatser for mennesker, der lever alternativt eller har svært ved at leve op til samfundets krav. Mange af de mennesker, vi møder, kan være svære at rumme på hospice eller andre palliative tilbud, og de bliver også sjældent henvist dertil. Det er udtryk for en alt for stor ulighed i sundhed, at nogle af de mennesker, der er allermest syge og svækkede, ikke får deres behov dækket i livets sidste fase," siger sekretariatschef i Arbejde Adler Dorte Andersen.

Manglende omsorg og pleje

Hun henviser til, at ingen af de seks mennesker, som Arbejde Adler har fulgt, var blevet henvist til pleje og omsorg – såkaldt palliation af det ordinære sundhedsvæsen, ligesom der i flere tilfælde ikke blev lagt nogen plan for deres sidste livsfase.

"Vores rapport peger på, at der mang-

Arbejde adler

Landsforeningen Arbejde Adler er en folkekirkeligt forankret forening stiftet i 1911 for de dengang mange arbejdsløse og hjemløse mænd.

I dag driver foreningen blandt andet herberger for hjemløse og et aflastningshjem i København.

Foreningen holder en konference om værdig livsafslutning for socialt udsatte mandag den 18. marts på Arbejdersmuseet i København.

ler en mere systematisk hjælp til en lille gruppe af meget udsatte mennesker, der er døende" siger Dorte Andersen og henviser til, at der i Tyskland, Norge og Sverige er udviklet flere af den slags tilbud.

Et af dem er Gatehospitalet i det centrale Oslo, der er et tilbud under Frelsens Hær i Norge. Her er tre af de 22

pladser reserveret til døende svært belastede misbrugere.

"Terminalt syge kan være på vores hospital, så længe det er nødvendigt. Nogle af patienterne har været hos os mange gange i de 20 år, vi har eksisteret og kender os vældig godt. På den måde kan de afslutte livet i et miljø, de kender til," fortæller sygeplejerske Anette Fredriksen fra Gatehospitalet i Oslo.

Hun understreger, at Gatehospitalets brugere ofte har svært ved at føle sig hjemme i sundhedssystemet og på et traditionelt hospice eller plejehjem.

"Det betyder noget, at de kommer et sted, hvor der er en faglig viden om rusmidler og lindrende behandling, og hvor de bliver accepteret som dem, de er," siger Anette Fredriksen og henviser til, at Gatehospitalet har mange års erfaring med lindrende behandling af misbrugere.

Stigende behov i livets sidste fase

Formand for Rådet for Socialt Udsatte Kira West peger på, at der er et stigende behov for tilbud til socialt udsatte i livets sidste fase, fordi flere i den gruppe

bliver ældre. Hun peger på, at selvom socialt udsatte i gennemsnit dør 17 år tidligere end resten af befolkningen, så er levealderen stigende. For 10 år siden døde socialt udsatte 22 år tidligere end andre.

"Den stigende levetid viser, at vi trods alt er blevet bedre til at levere sundhedstilbud. Men der er brug for en særlig hjælp i livets sidste fase, og der findes også initiativer rundt om i landet. Et af problemerne er, at der ikke er tilstrækkelig og lige adgang til de tilbud. Det er samtidig svært at få overblik hvilke tilbud, der eksisterer og hvor i landet," siger Kira West, der efterlyser en kortlægning af indsatsen.

"En ting er plejebetovet. Men det handler også om at blive forstået og mødt som menneske, selvom man har levet et anderledes liv. Så man ikke føler sig fordømt og forkert. Det gælder i alle livets faser, men også i den sidste tid. Men mange af de her mennesker oplever, at der er en manglende forståelse af deres behov," siger Kira West.